

TOMOS GS 03
PRIRUČNIK ZA UPORABU

Poštovani kupče,

Hvala vam na kupnji skutera.

Skuter je proizvod izrađen pomoću napredne opreme i sastavljen od visokokvalitetnih komponenti. Opremljen je elektroničkim paljenjem, električnim starterom i zaštitno zavarenim okvirom. Vozilo se odlikuje visokim performansama, dobrom ekonomičnošću goriva, niskom razinom buke, brzim ubrzanjem i dobrom pokretljivošću. Sve ove značajke čine skuter visoko ocijenjenim vozilom za uporabu u urbanim područjima, kao i modernim simbolom suvremenog svijeta.

Ovaj priručnik pruža detaljne informacije o pravilnom rukovanju, održavanju i podešavanju vašeg vozila. Pridržavanje ovih uputa pomoći će da vaš skuter bude dugotrajan.

Proizvođač moli za razumijevanje u slučaju bilo kakvih neslaganja između sadržaja (slika ili tekstualnih opisa) u ovom priručniku i stvarnog stanja vašeg vozila, zbog mogućih promjena u specifikacijama.

Molimo pažljivo pročitajte ovaj priručnik kako biste osigurali sigurnost i maksimalnu jednostavnost korištenja. Želimo vam puno zadovoljstva u vožnji vašeg vozila.

Što učiniti pri ponovnom stavljanju vozila u uporabu

Uklonite zaštitni pokrov od prašine i očistite vozilo. Zamijenite motorno ulje ako je vozilo bilo skladišteno dulje od 4 mjeseca.

Provjerite razinu elektrolita u bateriji i po potrebi dodajte tekućinu. Ponovno ugradite bateriju u vozilo.

Očistite unutrašnjost spremnika goriva od sredstva protiv hrđe i ulijte svježe gorivo.

Izvršite sve provjere prije pokretanja i vozite polako na području bez gustog prometa kako biste osigurali sigurnost.

(Vidi također odjeljak „Provjera prije vožnje“)

NAPOMENA:

Ovaj priručnik smatrajte trajnim dijelom vašeg vozila te redovito i pravilno obavljajte održavanje. Preporučuje se da se novo vozilo pregleda i servisira mjesec dana nakon kupnje ili nakon 300 km vožnje. Najbolje je to obaviti u ovlaštenom servisnom centru proizvođača.

Sigurnosne mjere

Samo vozač može osigurati sigurnost vožnje.

Savjestan vozač motocikla uvijek posvećuje dovoljno vremena učenju vožnje i razvijanju svojih vještina na mjestima s manje prometa prije nego što počne voziti na prometnijim cestama.

Upute za pravilno skladištenje vozila

Skladištenje vozila

Ako vozilo spremate na dulje razdoblje, primjerice tijekom zime, potrebno je provesti nekoliko postupaka kako bi se spriječili kvarovi ili oštećenja dijelova tijekom tog razdoblja. Također, prije spremanja vozila preporučuje se obaviti određene popravke, jer biste ih kasnije mogli zaboraviti napraviti prije ponovne uporabe.

1. Zamijenite motorno ulje.
2. Ispustite preostalo gorivo iz spremnika i karburatora, poprskajte unutrašnjost spremnika slojem sredstva protiv hrđe i dobro zatvorite čep spremnika.

UPOZORENJE:

Budući da je benzin lako zapaljiv i može eksplodirati u određenim uvjetima, nemojte pušiti niti stvarati iskre u blizini prilikom pražnjenja spremnika goriva.

3. Uklonite svjećicu, ulijte žlicu motornog ulja u cilindar, pokrenite motor i pustite ga da radi nekoliko minuta kako bi se ulje rasporedilo po unutrašnjosti, zatim ponovno ugradite svjećicu.

Sigurnosna pravila

1. Prije vožnje motocikla obavezno ga pažljivo pregledajte (vidi odjeljak „Provjera prije vožnje“ u ovom priručniku).
2. Uvijek nosite kacigu, a po mogućnosti i čizme, rukavice, zaštitne naočale i odjeću jarkih boja radi veće sigurnosti.
3. Stražnji nosač ili kutija za prtljagu služe samo za lagane predmete. Ako su kutije postavljene s obje strane, teret treba ravnomjerno rasporediti. Predmeti moraju biti čvrsto pričvršćeni kako se ne bi pomicali tijekom vožnje. (Za detalje pogledajte odgovarajući dio priručnika.)
4. Tijekom vožnje držite upravljač s obje ruke i noge na osloncima.
5. Prije vožnje na prometnoj cesti, vježbajte na području bez prometa kako biste se upoznali s performansama vozila.
6. Uvijek uključite pokazivače smjera prije skretanja ili promjene trake.
7. Ne vozite po rubu ceste (bankini). Također, pazite da ne oštećujete prirodu i javne površine.

Opterećenje

UPOZORENJE:

A) Kutija za prtljagu namijenjena je samo za nošenje laganih predmeta, a ne vrlo teških.

B) Pri određivanju je li vozilo preopterećeno (nazivna nosivost je 150 kg), potrebno je uzeti u obzir ukupnu težinu: vozača, vozila i tereta.

C) Preopterećeno vozilo nije stabilno u vožnji i njime je teže upravljati.

1. Velik broj nesreća s motociklima uzrokovan je time što vozači automobila ne primijete vozača motocikla. Stoga vozač motocikla treba učiniti sve kako bi bio jasno vidljiv vozačima automobila. To može postići, na primjer:
 - nošenjem odjeće jarkih i uočljivih boja i
 - izbjegavanjem mrtvih kutova u prometu te vožnjom uz punu pažnju.
2. Mnoge nesreće događaju se na raskrižjima, ulazima u parkirališta i na kolnicima. Stoga budite izuzetno oprezni pri vožnji kroz ta područja.
3. Vožnja velikom brzinom jedan je od glavnih uzroka nesreća. Uvijek se pridržavajte ograničenja brzine i nikada ga ne prekoračujte.
4. Mnoge nesreće uzrokovane su neiskusnim vozačima. Oni koji su tek naučili voziti motocikl trebaju se dobro upoznati s performansama vozila prije vožnje na prometnim cestama. Nikada ne posuđujte vozilo neiskusnim vozačima.

5. Budući da ozbiljne nesreće često uzrokuju ozljede glave, preporučuje se nošenje kacige i zaštitne opreme poput zaštitnih naočala, čizama, rukavica te čvrste i debele odjeće.
6. Izbjegavajte vožnju autocestom. Ako je to neizbježno, budite posebno oprezni kako biste osigurali sigurnost.
7. Ne vozite po izrazito neravnim cestama jer takve površine mogu dovesti do gubitka kontrole i oštećenja vozila.

NAPOMENA: Prije pokretanja motora provjerite je li kontaktna sklopka u položaju OFF, postavite svjećicu u kapu kabela i uzemljite je kako biste spriječili oštećenje sustava paljenja.

4. Izvadite bateriju i pohranite je na mjestu zaštićenom od smrzavanja i izravnog sunčevog svjetla. Punite bateriju jednom mjesečno.
5. Očistite vozilo i osušite ga. Voskirajte obojene površine i nanosite sloj sredstva protiv hrđe.
6. Napumpajte gume na odgovarajući tlak. Parkirajte vozilo tako da pod oba kotača stavite drvene podloške kako ne bi dodirivali tlo.
7. Pokrijte vozilo zaštitnim pokrovom (plastične folije ili gumirani materijali nisu dopušteni) i pohranite ga na hladnom, ali suhom mjestu bez velikih dnevnih promjena temperature zraka. Nikada ne izlažite vozilo izravnom sunčevom svjetlu.

Važna napomena:

• Vozač i putnik

Ovo vozilo je namijenjeno za prijevoz samo jednog vozača i jednog putnika. Ne prekoračujte nazivno opterećenje navedeno na specifikacijskoj naljepnici.

• Uvjeti na cesti

Ovo vozilo je namijenjeno za vožnju po ravnim cestama.

- Pažljivo pročitajte ovaj priručnik kako biste dobro razumjeli sve informacije koje sadrži.
- Posebnu pažnju obratite na rečenice ili odlomke pod sljedećim naslovima:

UPOZORENJE:

Ovaj naslov upozorava da može doći do ozbiljnih tjelesnih ozljeda ili smrti ako se ne pridržavate uputa iz priručnika.

OPREZ:

Ovaj naslov vas podsjeća da može doći do tjelesnih ozljeda ili mehaničkih oštećenja ako se ne pridržavate uputa iz priručnika.

JAMSTVO SUSTAVA KONTROLE EMISIJA

Sljedeći tekst jamstva sustava kontrole emisija, koji je otisnut u korisničkom priručniku, dostupan je na vaš zahtjev.

JAMSTVO

Kao vlasnik vozila, odgovorni ste za redovito održavanje prema rasporedu navedenom u vašem korisničkom priručniku.

Podešavanje karburatora

Stabilno doziranje goriva u karburatoru ključno je za dobre performanse motora. Budući da je karburator u tvornici podešen na optimalne postavke, nemojte ga mijenjati po vlastitom nahođenju. Ono što možete podešavati je ručica gasa i broj okretaja u praznom hodu.

(A) Podešavanje ručice gasa

1. Provjerite može li se ručica gasa slobodno okretati uz potpuno otvoren i potpuno zatvoren čok, pri skretanju udesno i ulijevo.
2. Provjerite slobodni hod ručice gasa koji bi trebao iznositi oko 2 do 6 mm kada se okreće rukom. Za podešavanje otpustite kontra maticu i okrenite regulator.

(B) Podešavanje praznog hoda

1. Pokrenite motor i ostavite ga da radi nekoliko minuta kako bi se zagrijao.
2. Zategnite vijak za dovod goriva, a zatim ga polako otpustite (obično oko jedan i pol okret). Fiksirajte vijak na položaju gdje se postiže najviši broj okretaja u praznom hodu, a zatim fino podesite vijak za prazni hod na željeni broj okretaja.

Provjera zračnog filtra

Zračni filter je opremljen papirnatim elementom koji se treba provjeriti i očistiti svakih 2000 km vožnje. Očistite filtarski element u otopini deterdženta i osušite na zraku. Prije uporabe nanosite malu količinu ulja na filtarski element.

- Filtarski element zamijenite svakih 5000 km vožnje. Pogledajte „Raspored održavanja” za zamjenu.

OPREZ:

Filtarski element čistite ili mijenjajte češće nego inače ako se vozilo koristi u sljedećim uvjetima:

- po kišnom vremenu;
 - na lošim i prašnjavim cestama.
-

26**Instrument ploča i indikatori**

Sve kontrole za indikatore i signalna svjetla nalaze se na instrument ploči. Njihove funkcije detaljno su opisane na sljedećim stranicama.

Mjerač goriva

Mjerač goriva prikazuje približnu količinu goriva preostalu u spremniku. Kada pokazivač stoji u položaju F (puno), to znači da je ukupni kapacitet spremnika goriva 6,0 litara (uključujući rezervu). Kada se pokazivač približi prvoj točki crvenog područja, potrebno je odmah natočiti gorivo.

NAPOMENA:

U vrućem vremenu, ostavljanje motora da radi u praznom hodu dulje vrijeme može uzrokovati pregrijavanje. Trebate ga isključiti kako bi se ohladio.

Prekidač svjetala (duga/kratka svjetla)

Pritisnite tipku „O” za duga svjetla i tipku „D” za kratka svjetla.

Prekidač pokazivača smjera

Postavite prekidač u položaj „←” za skretanje ulijevo, a u položaj „→” za skretanje udesno. Pritisnite ga prema dolje za isključivanje pokazivača smjera.

Tipka sirene

Pritisnite ovu tipku kako biste aktivirali zvuk sirene.

Zamjena osigurača

Isključite glavni prekidač i provjerite je li osigurač pregorio. Zamijenite pregorjeli osigurač s osiguračem propisane jačine.

- Uvijek utvrdite uzrok prije zamjene pregorjelog osigurača.
- Odvijte dva vijka baterije i uklonite poklopac baterije. Osigurač se nalazi u kutiji osigurača pored baterije.
- Otvorite kutiju osigurača i uklonite osigurač širenjem kopče s oba kraja osigurača.

Kapacitet osigurača: 9A

- Uvijek koristite originalne proizvode preporučenih specifikacija pri zamjeni električnih komponenti (svjetla, instrumenti itd.).
 - Ne perite vozilo vodom pod visokim tlakom.
-

Žica / vod (wire lead)

Umetnite osigurač i čvrsto ga učvrstite na mjestu.

Zamjena ulja u mjenjaču

(Frekvencija zamjene)

Ulje u mjenjaču prvi put se mijenja nakon 300 km vožnje, a zatim svakih pola godine ili svakih 3000 km. Koristi se ulje #10 strojnog ulja ili GY ulje za mjenjače.

UTOVAR TERETA

NAPOMENA: Postoje posebni zahtjevi za raspodjelu težine tereta. Nepravilno opterećenje utječe na funkciju i stabilnost motocikla te može uzrokovati nesreće i oštećenje vozila.

1. Kutija za predmete i pretinac za dokumente koriste se samo za lagane predmete.
 2. Strogo je zabranjeno preopterećenje vozila, jer može dovesti do nesreća. Potrebno je poštivati sljedeće ograničenje:
 - Maks. nosivost kutije za predmete: 10 kg
 - Maks. nosivost pretinca za dokumente: 1,5 kg
 3. Teret se ne smije stavljati na nepredviđena mjesta na vozilu, jer može doći do oštećenja pokrovnih dijelova.
-

Pregled prije vožnje

Prije svakodnevne vožnje obavezno izvršite rutinski pregled vozila. Ovaj postupak je važan za održavanje dobrog stanja vozila i sigurnu vožnju.

Čišćenje zračnog filtra

Prašnjav zračni filter dovodi do povećane potrošnje goriva te ga je stoga potrebno očistiti.

(Postupak)

1. Uklonite filtarsku spužvu iz zračnog filtra.
2. Očistite spužvu u ulju za čišćenje i osušite je na zraku (ne koristiti gorivo u tu svrhu).
3. Ponovno očistite spužvu u motornom ulju i iscijedite je prije nego što je vratite u zračni filter.

OPREZ:

- Nepravilna ugradnja zračnog filtra može uzrokovati ulazak prašine u cilindar, što dovodi do povećanog trošenja motora, smanjene snage i kraćeg vijeka trajanja motora.
 - Ne dopustite da se zračni filter smoči prilikom pranja vozila vodom, jer će to otežati pokretanje motora.
-

Provjera razine ulja i dolijevanje

(tekst je djelomično oštećen u izvorniku, ali značenje je sljedeće)

1. Postavite vozilo na ravnu površinu i osigurajte ga.
2. Izvucite mjernu šipku i obrišite je.
3. Ponovno umetnite šipku i provjerite razinu ulja. Ako je ispod donje oznake, dolijte ulje do gornje granice.

Koristiti ulje 0W-30 SGM ili za 4-taktne motore; kao zamjena može se koristiti HQB-10 ulje.

OPREZ:

1. Na tržištu postoje krivotvorena ulja. Korištenje takvih ulja može uzrokovati kvar motora.
 2. Za siguran i normalan rad vozila koristite isključivo preporučeni tip ulja.
-

OPREZ:

Radi sigurnosti i pouzdanosti vozila, ne pokušavajte samostalno mijenjati vozilo. Pri popravku ili održavanju uvijek zamijenite oštećene dijelove originalnim dijelovima proizvođača ili dijelovima jednake kvalitete. Korištenje nekvalitetnih dijelova može smanjiti ispravnost vozila.

UPOZORENJE:

Radi osobne sigurnosti, prije bilo kakvog održavanja isključite motor, postavite vozilo na ravnu površinu i osigurajte ga pomoću središnjeg stalka.

NAPOMENA:

Ako se vozilo skladišti dulje od mjesec dana ili se koristi zimi, potrebno je unaprijed obaviti održavanje kako bi se spriječilo kvarenje goriva, guma, baterije i hrđanje dijelova.

Periodično održavanje

Radi sigurnosti, dobrih performansi i trajnosti vozila te smanjenja emisija, redovito i pravilno provodite održavanje. U tablici vrijedi:

I = pregled/čišćenje/podmazivanje/podešavanje/zamjena

A = podešavanje

C = čišćenje

R = zamjena

T = zatezanje

Provjera tlaka u gumama

Provjerite jesu li gume napuhane na ispravan tlak.

Normalni tlak guma:

- Prednji kotač: 200 kPa
- Stražnji kotač: 225 kPa

Provjerite površinu gume na posjekotine, čavle ili druge oštre predmete te naplatke na udubljenja ili deformacije. Ako se otkrije oštećenje, vozilo treba odvesti u servis radi popravka, zamjene ili balansiranja kotača.

UPOZORENJE:

Ako gume nisu napuhane na propisani tlak, brzo će se trošiti i može doći do nesreće. Prenizak tlak može uzrokovati klizanje ili odvajanje gume od naplatka. Korištenje istrošenih ili napuknutih guma je opasno jer smanjuje prijanjanje uz cestu i otežava upravljanje.

Gumu je potrebno zamijeniti ako dubina profila u sredini gume padne ispod propisane granice.

Vodič za rukovanje

Kontaktna sklopka (prekidač paljenja)

① ON (uključeno)

Okrenite prekidač u ovaj položaj za pokretanje motora. Ključ se u ovom položaju ne može izvaditi.

② OFF (isključeno)

Okrenite prekidač u ovaj položaj za gašenje motora. Ključ se u ovom položaju može izvaditi.

Tipka za pokretanje (Start)

Kada se ova tipka pritisne, pokretač (starter) aktivira se i pokreće motor. Pogledajte odjeljak „Pokretanje motora” za postupak pokretanja.

Prekidač prednjeg svjetla

„ ” položaj: Kada je prekidač postavljen u ovaj položaj, uključuju se prednje svjetlo i stražnje svjetlo.

Razina goriva

Spremnik goriva ima kapacitet od 4,5 litara. Ako pokazivač razine goriva dođe blizu crvenog područja, potrebno je natočiti gorivo i istovremeno provjeriti ima li curenja.

Preporučeno gorivo je bezolovni benzin 90#.

OPREZ:

Pri punjenju spremnika goriva budite izuzetno pažljivi kako u spremnik ne bi ušla prašina, voda ili druge nečistoće. Ne miješajte gorivo s motornim uljem. U spremnik se smije ulijevati samo benzin.

UPOZORENJE:

- Benzin je lako zapaljiva tvar i u određenim uvjetima može eksplodirati. Zato uvijek točite gorivo u dobro prozračenom prostoru i s ugašenim motorom. Također, ne pušite i ne stvarajte iskre na benzinskim postajama i mjestima skladištenja goriva.
 - Ne punitite spremnik do kraja (napunite ga do cijevi otvora za punjenje bez zadržavanja goriva u njoj). Nakon punjenja dobro zategnite čep spremnika.
 - Benzin je otrovan i ako se slučajno proguta može uzrokovati gubitak svijesti ili smrt. Ne dopustite dugotrajan kontakt kože s benzinom i ne udišite njegove pare.
-

Motorno ulje

UPOZORENJE:

Obavezno odmah dolijte motorno ulje (L-ERB) u spremnik ulja kada se upali signalna lampica. Nedovoljna količina ulja uzrokovat će oštećenje motora.

Redovito provjeravajte razinu ulja u spremniku.

Viskoznost:

Razina viskoznosti motornog ulja mora odgovarati klimatskim uvjetima lokalnog područja.

Zamjena motornog ulja

Motorno ulje se prvi put mijenja nakon 300 km vožnje, a zatim svakih 1000 km. Razina ulja provjerava se svakih 500 km i po potrebi se dolijeva do propisane razine. Kapacitet spremnika ulja je 0,6 litara.

OPREZ:

Ulje mijenjajte ranije nego inače ako često vozite po makadamskim cestama, na kratkim relacijama ili u hladnim područjima. Odvijte ispusni vijak, očistite filter ulja i vratite ga natrag.

Provjera svjećice

Prijava svjećica s prljavim elektrodama može uzrokovati slab ili nedovoljan iskra. Ako je razmak između elektroda prevelik, svjećica neće moći stvarati punu iskru.

(Čišćenje)

- Najbolji rezultat postiže se čišćenjem svjećice pomoću posebnog uređaja za čišćenje svjećica.
- Ako takav uređaj nije dostupan, može se koristiti žičana četka.

(Podešavanje razmaka elektroda)

© Razmak bočne elektrode treba biti između 0,6 i 0,7 mm (kao što je prikazano na slici).

Preporučeni tip svjećice: NGK.

OPREZ:

- Prilikom uklanjanja osigurača nemojte previše raširiti kopču osigurača.
- Nakon ugradnje osigurača provjerite je li kopča osigurača labava. Ako je kopča labava, osigurač će se zagrijavati, što je čest uzrok kvarova.

UPOZORENJE:

Nikada ne koristite osigurač čija je strujna jakost različita od propisane vrijednosti, jer to može uzrokovati oštećenje električnog sustava, požar, neispravnost svjetlosnog sustava tijekom noćne vožnje ili kvar motora.

Provjera stražnjeg zupčanika te pričvršćenja prednjeg i stražnjeg ovjesa

- Prije provjere čahure stražnjeg kotača, podignite vozilo pomoću središnjeg stalka.

Kočnice

Podešavanje prednje kočnice

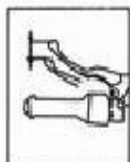
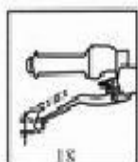
Provjerite normalan rad kočnice i podesite njezin slobodni hod. Slobodni hod odnosi se na udaljenost koju poluga prednje kočnice prolazi prije nego što počne djelovati kočenje.

Propisani slobodni hod: **5 do 10 mm**

Podešavanje stražnje kočnice

Izmjerite udaljenost pomicanja poluge stražnje kočnice prije nego što kočnica počne djelovati. Ta udaljenost treba biti unutar **10 do 20 mm** od vrha poluge kočnice.

Zamijenite kočione papuče i obloge kada se istroše do dopuštene granice.

NAPOMENA:

Održavanje kočnica prepustite ovlaštenom servisu. Uvijek zamjenjujte kočione papuče istom markom ili drugom markom jednake kvalitete.

Minimalna dubina gaznog sloja gume

- Prednja guma: **1,5 mm (0,06 in)**
 - Stražnja guma: **2,0 mm (0,08 in)**
 - (oznaka granice istrošenosti – Wear limit mark)
-

Pokretanje motora

Spustite središnji stalak kako biste poduprli vozilo (ili ga nemojte podizati). Umetnite ključ u kontakt i pritisnite stražnju kočnicu.

Okrenite ključ u položaj **ON**, a uz zatvoren gas pritisnite tipku za pokretanje kako biste pokrenuli motor. Ako se motor ne pokrene iz prvog pokušaja, ponovite postupak nekoliko puta, ali ne držite tipku za pokretanje dulje od 3 sekunde po pokušaju te ostavite razmak od oko 10 sekundi između pokušaja.

Otpustite tipku odmah nakon što se motor pokrene i ostavite ga da radi neko vrijeme kako bi se zagrijao.

OPREZ:

- Motor uvijek pokrećite dok je stražnja kočnica pritisnuta.
 - Tijekom zagrijavanja motor ne smije raditi na previsokim okretajima.
 - Izbjegavajte naglo otvaranje i zatvaranje gasa.
-

Raspored održavanja

Raspored održavanja temelji se na prijedenoj udaljenosti i određuje kada treba obaviti periodično održavanje i podmazivanje pojedinih dijelova.

Održavanje treba pojačati ako se vozilo dulje vrijeme koristi u nepovoljnim uvjetima. Oštećeni ili prevrnuti motocikl mora se poslati u ovlašteni servis gdje se moraju detaljno provjeriti glavni dijelovi poput okvira, ovjesa i upravljačkog mehanizma kako bi se osigurala sigurnost vožnje.

Ako je potrebno podešavanje ispušnih emisija, ono se mora obaviti u specijaliziranom servisu ili laboratoriju s odgovarajućom opremom za ispitivanje.